

ZAKON O ZAŠTITI I DOBROBITI ŽIVOTINjA

I OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Ovim zakonom uređuje se odgovornost ljudi za zaštitu zdravlja životinja u pogledu držanja, smještaja i ishrane, zaštite od mučenja, zaštite životinja za vrijeme ubijanja ili klanja, stresa tokom transporta, zaštite divljih životinja, te odnos prema napuštenim životnjama, kućnim ljubimcima i laboratorijskim životnjama, formiranje Komisije za zaštitu i dobrobit životinja.

Član 2.

(1) Odredbe ovog zakona odnose se na sve životinje koje imaju razvijena osjetila za nadražaj i nervni sistem za registrovanje nadražaja koji mogu da dovedu do bola.

(2) Odredbe ovog zakona primjenjuju se i na druge organizme za koje se ne može sa sigurnošću znati da li imaju svojstva životinje ili ne.

Član 3.

Pojedini pojmovi u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

- a) analgezija je postupak smanjivanja ili isključivanja osjećaja боли kod životinje, bez gubitka svijesti,
- b) anestezija je postupak isključenja osjetljivosti životinja,
- v) veterinar je doktor veterinarske medicine ili diplomirani veterinar sa veterinarskom licencom,
- g) eutanazija je bezbolan način usmrćivanja koje ima za cilj minimalno fizičko i psihičko trpljenje životinje,
- d) životinje za držanje su životinje koje se drže ili gaje za proizvodnju hrane, odnosno za proizvodnju vune, kože, krvna ili u druge privredne svrhe,
- đ) životinje iz zooloških vrtova su životinje koje slobodno žive, koje se slobodno izlažu u stalnom objektu najmanje sedam dana u godini, sa izuzetkom cirkusa i trgovina kućnim životnjama,
- e) imalac životinje je fizičko ili pravno lice koje je vlasnik životinje, ili bilo koje drugo lice koje je stalno ili povremeno:
 - 1) vlasnik životinje,
 - 2) odgovorno ili zaduženo za životinju i
- 3) odgovorno za čuvanje i kontrolu djece koja imaju manje od 16 godina a koja posjeduju životinju, odnosno lice koje se bavi uzgajanjem, zaštitom, upotrebom, upravljanjem, obučavanjem, prevozom ili prodajom životinje,
- ž) izgubljena životinja je ona životinja koja je napustila imaoča bez njegove volje i on je traži,
- z) korisnik lovišta je organizacija koja gazduje lovištem,

i) kućni ljubimci su psi, domaće mačke, domaće ptice, mali glodari, terarijumske, akvarijumske i druge životinje koje se uzgajaju ili drže radi društva, rekreacije, zaštite ili pomoći čovjeku,

j) napuštena životinja je životinja koju je imalac svjesno napustio,

k) eksperimenti na životinjama jesu radnje koje se obavljaju na životinjama u naučnoistraživačke i medicinske svrhe, kojima se životinjama prouzrokuje bol, patnja, trajne povrede ili smrt.

l) omamljivanje je obavezni postupak prije klanja, koji upotrebljen na životinji uzrokuje gubitak svijesti i traje dok ne nastupi smrt,

lj) prevoznik je fizičko ili pravno lice koje obavlja prevoz živih životinja,

m) skloništa za životinje su prostori u kojima se smještaju pronađene (napuštene i izgubljene) životinje na dalju brigu i moguće udomljavanje i

n) higijeničarska služba je služba za prikupljanje napuštenih, izgubljenih i uginulih životinja, koje osnivaju pravna ili fizička lica u skladu sa odredbama ovoga zakona.

Član 4.

(1) Zabranjeno je životinju bez razloga ubiti, nanositi joj bol i patnju.

(2) Zabranjeno je mučiti životinje i namjerno izlagati stresu.

II ZAŠTITA ŽIVOTINJA PRI DRŽANJU I UZGOJU

Član 5.

(1) Imalac životinje, u zavisnosti od vrste, pasmine, starosti i njenih fizioloških potreba, dužan je životinju:

a) hraniti i napajati prema njenim fiziološkim potrebama,

b) njegovati i obezbijediti joj zdravstvenu zaštitu,

v) obezbijediti joj dovoljno prostora, ako je privezana ili zatvorena,

g) u slučaju da se drži u zatvorenom prostoru, obezbijediti joj dovoljno svjetlosti, topote, vlage, provjetravanje, higijenu prostora i

d) obezbijediti takav sistem nadzora životinja koje se drže u zatvorenim prostorima da u slučaju nesretnog slučaja imalac životinja može reagovati na propisan način.

(2) Detaljne uslove i način držanja životinja kao i način osposobljavanja lica koja se brinu o životnjama propisuje ministar poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede (u daljem tekstu: ministar).

Član 6.

(1) Zabranjeno je:

a) prisiljavati životinju na rad i napore koje ona, zbog svog uzrasta ili stanja, ne može podnijeti ili koji prevazilaze njenu snagu,

b) napuštati životinje pribavljene za društvo i druge životinje držane pod nadzorom čovjeka,

v) uzgojenu ili othranjenu divlu životinju izložiti slobodnoj prirodi ili je ondje naseliti, ako nije pripremljena za preživljavanje u takvom životnom prostoru,

g) nanositi bol, patnju ili ozljedu životnjama pri dresuri,

d) mučiti, ubijati ili ozljedivati životinje tokom snimanja filmova, reklamnih poruka ili sličnih namjena,

- đ) provjeravati snagu životinje na drugoj životinji, huškati jednu životinju na drugu, te organizovati borbe životinja,
- e) huškati životinje na čovjeka, osim pri dresuri pasa u ministarstvu nadležnom za unutrašnje poslove ili za potrebe vojske,
- ž) obavljati operativno-kozmetičke i hirurške zahvate na životnjama koji nisu propisani kao svojstveni pojedinim pasminama, o čemu će ministar donijeti poseban propis,
- z) hranići živim životnjama druge životinje,
- i) upotrebljavati žive životinje kao mamce u lovnu i ribolovu,
- j) onemogućavati kretanje životinji tako da joj se nanosi bol, patnja ili ozljeda,
- k) bolesne i ozlijedene životinje ili životinje sa vidljivom manom koristiti u zaprezi ili pod sedlom,
- l) poticati životinje u rastu dodavanjem hormona rasta u hrani,
- lj) odstranjivanje glasnica živini,
- m) bolno potkivanje kopitara,
- n) odstranjivanje kandži mačkama,
- nj) spolno zloupotrebljavati životinje,
- o) pojesti životinju koja je kućni ljubimac,
- p) isprobavati oružje na životinji i
- r) pri treningu ili drugim sportskim takmičenjima ili sličnim priredbama primjenjivati mjere na životinji koje uzrokuju znatne bolove, patnje ili ozljede i koje mogu uticati na sposobnost životinja, kao i životnjama davati sredstva za doping.

(2) Zabранa iz stava 1. tačka đ) ovog člana ne odnosi se na organizovanje tradicionalnih borbi bikova (korida) koje odobri nadležno ministarstvo.

Član 7.

- (1) Kućni ljubimaci moraju imati životne uslove u skladu sa svojim potrebama.
- (2) Zabranjeno je držati kao kućne ljubimce životinje koje su zaštićene, divlje životinje, te životinske vrste i pasmine opasne za život ljudi.

Član 8.

- (1) Imaoci pasa i mačaka dužni su da registruju pse i mačke u roku od sedam dana od sticanja vlasništva, veterinarskoj organizaciji koja vodi registar za svaku pojedinu životinju.
- (2) Radi identifikacije sve životinje trajno treba da budu označene, a imaoci pasa i mačaka dužni su da izvrše trajno označavanje pasa i mačaka pomoću mikročipa.
- (3) Zabranjeno je uklanjanje mikročipa iz stava 2. ovog člana osim u slučaju ako postoje za to opravdani zdravstveni razlozi.
- (4) Detaljne uslove koji se odnose na zaštitu zdravlja životinja za držanje i kućnih ljubimaca, kao i način označavanja životinja propisuje ministar.

Član 9.

- (1) Psi-vodiči slijepih ili invalidnih lica, koji su registrovani za pomoć, zajedno sa imaocem imaju pravo pristupa javnim mjestima i u sredstvima javnog prevoza.
- (2) Psi-vodiči slijepih ili invalidnih lica, kao i psi kućni ljubimci, ukoliko nisu na povoku, moraju na javnim mjestima ili u sredstvima javnog prevoza nositi korpu za njušku.

Član 10.

- (1) Kućni ljubimci se ne smiju prodavati licima mlađim od 16 godina, osim ako imaju dozvolu, odnosno ako su u pravnji roditelja ili staratelja.
- (2) Zabranjena je prodaja kućnih ljubimaca na pijacama i sajmovima.
- (3) Prodaja kućnih ljubimaca dozvoljena je samo u trgovinama koje ispunjavaju uslove:
 - a) da je za svaku životinju obezbijeđen dokaz o njenom porijeklu i zdravstvenom stanju i
 - b) da su radnici u trgovinama sposobljeni za brigu o životinjama.
- (4) Zabranjeno je prodavati egzotične životinje i životinje koje su zakonom zaštićene.

III ZAŠTITA ŽIVOTINJA PRI OBAVLJANJU ZDRAVSTVENE ZAŠTITE I ZOOTEHNIČKIH ZAHVATA

Član 11.

Dužnost i obaveza imaoča životinje je da traži pomoć veterinara u slučaju povrede i bolesti životinje, kao i pri njenom porodu ili u slučaju drugih bolesnih stanja, a veterinarian je dužan da pruži hitnu veterinarsku pomoć.

Član 12.

- (1) Svi operativni i zootehnički zahvati na životnjama moraju se primjenjivati sa anestezijom, koju mora obavljati veterinarian.
- (2) U slučaju da lokalna anestezija ne može životinji otkloniti bol, primjenjuje se opšta anestezija.
- (3) Zabranjeno je izvođenje zahvata bez anestezije koji kod životinje uzrokuju bol, takvi će se zahvati smatrati mučenjem životinje
- (4) Anestezija se ne sprovodi:
 - a) prilikom opasnosti od uginuća, ugušenja, iskrvarenja i slično,
 - b) prilikom označavanja životinja,
 - v) prilikom dijagnostičkih postupaka i
 - g) prilikom zahvata nad životnjama koji prouzrokuju manji bol od boli koju prouzrokuje anestezija.

Član 13.

- (1) Zabranjena je djelimična ili potpuna amputacija pojedinih dijelova životinjskog tijela.
- (2) Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana djelimična ili potpuna amputacija pojedinih dijelova životinjskog tijela dozvoljena je:
 - a) ako za pojedine operativne zahvate postoji veterinarsko-medicinska indikacija,
 - b) u slučaju kada je kastracija ili sterilizacija potrebna radi sprečavanja neželjenih okota,
 - v) pri skraćivanju repova kod pasa kod kojih je zahvat u njihovu korist,

- g) pri odstranjivanju rogova ili sprečavanju rasta rogova kod goveda mlađih od šest sedmica,
- d) pri skraćivanju repa jagnjadi mlađoj od osam dana, elastičnim prstenovima,
- đ) pri skraćivanju repa prasadi mlađoj od četiri dana kao i jagnjadi mlađoj od osam dana,
- e) pri skraćivanju kutnjaka prasadi mlađoj od osam dana, ukoliko je to potrebno za zaštitu životinje i njihove majke, braće i sestara,
- ž) pri skraćivanju vrhova kljunova živine u intenzivnom uzgoju, kod pilića mlađih od deset dana,
- z) pri uklanjanju posljednjeg članka nožnog prsta koji nosi kandže kod tovljenih pilića u toku prvog dana života, u slučaju kada se takvi pilići uzbajaju kao rasplodni pjetlovi i
 - i) radi izvođenja eksperimenta na životinjama u naučnoistraživačke svrhe u skladu sa ovim zakonom.

IV USMRĆIVANjE ŽIVOTINjA

Član 14.

- (1) Usmrćivanje životinja može se sprovesti, ako:
 - a) se životinja ne može izlječiti, a ostanak u životu će joj uzrokovati nepotrebne bolove i patnju,
 - b) je životinja dostigla visoku starost i otkazuju joj osnovne životne funkcije,
 - v) životinja boluje od neizlječive ili zarazne bolesti, posebno one koja može ugroziti ljude,
 - g) je životinja opasna za okolinu,
 - d) je protekao rok iz člana 30. stav 4. ovoga zakona,
 - đ) je u skladu sa članom 34. ovog zakona,
 - e) je životinja u agoniji,
- ž) je usmrćivanje potrebno radi održavanja prirodne ravnoteže u lovištu, u skladu sa Zakonom o lovstvu i
 - z) se odvija u okviru mjera za uništavanje štetočina, a na drugi način se ne može spriječiti.
- (2) Za slučajeve iz stava 1. t. a) i b) ovog člana, o usmrćivanju odlučuje imalac životinje, po uputstvu veterinara, a za slučajeve iz stava 1. t. v), g) i e) ovoga člana, veterinar.

Član 15.

- (1) Životinju može usmrтiti lice ospozobljeno za te poslove – veterinar.
- (2) Usmrćivanje se vrši na način koji će životinji obezbijediti trenutnu smrt.
- (3) Uništavanje glodara (deratizaciju) obavljaju za te poslove registrovane i ospozobljene organizacije, na način koji će kod životinja prouzrokovati što manje boli i mučenja.
- (4) Usmrćivanje životinja koje je u suprotnosti sa ovim članom smatraće se mučenjem životinja.

V ZAŠTITA ŽIVOTINjA PRI KLANjU

Član 16.

(1) Životinja se smije klati samo ako je prije iskrvarenja bila omamljena, osim ako je riječ o posebnom postupku klanja određenim vjerskim obredom ili ako je životinja u agoniji i ako se radi o klanju životinja za potrebe domaćinstva.

(2) Omamljivanje se sprovodi na sljedeći način:

- a) mehaničkim načinom (pištolj sa penetrirajućim klipom),
- b) električnim načinom i
- v) plinom.

(3) Omamljivanje mora sprovoditi lice koje je osposobljeno i licencirano od Ministarstva i koje ne smije upotrebljavati sredstava za omamljivanje kojima se životinji nanosi nepotrebna bol.

Član 17.

(1) U klaonici sa životnjama se mora postupati na sljedeći način:

a) životinje za klanje treba po prispjeću istovariti iz prevoznog sredstva, uz upotrebu odgovarajuće opreme, tako da se životinje poštode uznemirenosti, straha, patnji i bolova,

b) kretanje životinja unutar kruga klaonice do prostora za njihov smještaj treba se odvijati pažljivo i bez nanošenja boli, uz primjenu odgovarajućeg pribora za vođenje,

v) klaonice moraju biti opremljene odgovarajućim oborima ili stajama (depoi) u kojima životinje treba da budu smještene, zaštićene od nepovoljnih klimatskih prilika, hranjene i napajane do klanja,

g) životinje moraju biti omamljene odgovarajućim postupcima neposredno prije klanja i

d) postupkom omamljivanja životinje se moraju dovesti u stanje neosjetljivosti i u tom stanju usmrtiti.

(2) Klanje se mora obaviti upotrebotom odgovarajuće opreme.

(3) Bolesne i povrijeđene životinje treba klati na samom kraju klanja, poslije zdravih životinja bez dodatnog izazivanja boli ili mučenja.

(4) Detaljne uslove za zaštitu životinja za klanje propisuje ministar.

Član 18.

Životinja se ne smije zaklati ako nije izvršen veterinarski pregled prije klanja i ako nije omamljena na propisan i stručan način, osim u slučaju klanja prema određenom vjerskom obredu ili ako je u agoniji.

VI ZAŠTITA ŽIVOTINJA PRI PREVOZU

Član 19.

(1) Utovar, pretovar, istovar i prevoz životinja mora se obaviti na način koji neće kod životinja izazvati stvaranje boli ili mučenje životinje.

(2) Prevoz životinja mogu obavljati fizička i pravna lica koja su registrovana za tu djelatnost, a prevozna sredstva kojim se prevoze životinje moraju biti označena propisanom oznakom.

(3) Prevoz životinja, za vlastite potrebe mogu obavljati i druga fizička ili pravna lica, ako se njihov prevoz obavlja u skladu sa odredbama ovog zakona i Zakona o veterinarstvu u Republici Srpskoj.

(4) Uslove za utovar, pretovar, istovar i prevoz životinja, kao i uslove koje treba da ispunjavaju mjesto za utovar, pretovar, istovar i pregled životinja prilikom prometa propisuje ministar.

(5) Zabranjeno je u istom prevoznom sredstvu prevoziti materije koje bi mogle biti opasne za njihov život i zdravlje.

Član 20.

(1) Zabranjeno je prevoziti životinje ako bi se prevozom izazvale patnje, mučenja, oboljenje ili uginuća životinja, kao što je:

a) utovar i prevoz tokom velike vrućine ili hladnoće,

b) prevoz u nepokrivenim kamionima, vagonima ili na nepokrivenom dijelu plovila, pri čemu životinje nisu zaštićene od klimatskih uslova,

v) prevoz u zatvorenim prevoznim sredstvima, kavezima i ambalaži ako u njima nije osigurano provjetravanje,

g) prevoz životinja osjetljivih na visoke ili niske temperature ako u prevozu nije osigurana odgovarajuća temperatura,

d) prevoz bez osigurane minimalne propisane površine za svaku životinju,

đ) prevoz bez osiguranja od samopovređivanja životinje, povređivanja drugih životinja ili ispadanja iz prevoznog sredstva,

e) prevoz bez obezbijeđenog hranjenja, napajanja i odmora životinja u intervalima koji su propisani,

ž) prevoz bolesnih ili u slučaju kada postoji sumnja da su životinje bolesne ako nije osigurana veterinarska pomoć,

z) prevoz životinja kod kojih postoji sumnja da boluju od zarazne bolesti,

i) prevoz vodenih životinja u posebnim prevoznim sredstvima ili spremnicima, bez dovoljne količine vode, odgovarajuće temperature i kiseonika i

j) prevoz ženki u posljednjoj četvrtini bremenitosti, ženki u prvih 48 sati nakon okota i njihove mladunčadi, osim ako je potrebna hitna veterinarska intervencija.

(2) Obavljanje prevoza na neki od načina iz stava 1. ovoga člana smatra se mučenjem životinja.

Član 21.

(1) Prevoznik je dužan da:

a) obezbijedi posebnu zaštitu od opasnih i divljih životinja te fizičku zaštitu opasnih i divljih životinja, a prevozno sredstvo mora biti tako označeno da upozorava da se prevoze opasne ili divle životinje i

b) odredi lice (u daljem tekstu: pratilac) koje će se tokom prevoza brinuti o ispunjavanju propisanih uslova za transport životinja, njihovom napajanju, hranjenju i odmoru, u skladu sa odredbama Zakona o veterinarstvu u Republici Srpskoj.

(2) Pratilac životinja mora biti stručno osposobljeno lice, a program obuke, način osposobljavanja, provjeru znanja i obučenosti pratioca propisuje ministar.

Član 22.

Pri utovaru, istovaru, pretovaru i tjeranju životinja zabranjena je upotreba predmeta kojima se direktno nanosi bol životnjama.

VII ZAŠTITA DIVLjIH ŽIVOTINjA

Član 23.

Zabranjuju se radnje kojima se divlje životinje u prirodi, kao populacija ili jedinke, podvrgavaju mučenju ili se trajnije onemogućavaju u obavljanju fizioloških funkcija (hranjenja, napajanja, razmnožavanja) raznim zahvatima poput:

- a) onemogućavanja pristupa vodi ogradijanjem, onečišćenjem, tjeranjem i slično,
- b) uništavanja cijelog staništa ili njegovih dijelova bitnih za opstanak neke vrste,
- v) unošenja stranih životinjskih vrsta u staniše,
- g) hvatanja živih životinja ili usmrćivanja životinja na način koji uzrokuje trajnije patnje i
- d) drugih zahvata sa štetnim posljedicama.

Član 24.

Korisnici lovišta divljim životnjama u prirodnim staništima dužni su da obezbijede:

- a) sve potrebne uslove za biološki opstanak prirodne populacije u sklopu ekološke ravnoteže,
- b) saniranje mogućih zatečenih ili novonastalih poremećaja u staništu i
- v) veterinarsko-zdravstvenu zaštitu.

Član 25.

Zabranjeno je uzgajati divlje životinje, osim u slučaju uzgoja u zoološkim vrtovima i radi spasavanja pojedinih životinjskih vrsta.

VIII ZAŠTITA ŽIVOTINjA U ZOOLOŠKIM VRTOVIMA, CIRKUSIMA I NA IZLOŽBAMA

Član 26.

Imaoci životinja u zoološkim vrtovima, cirkusima i na izložbama dužni su da obezbijede u skladu sa ovim zakonom i:

- a) nastambe koje prostorom i opremom zadovoljavaju osnovne potrebe svake životinjske vrste te uz zatvoreni prostor još i otvoreni prostor za kretanje,
- b) primjerenu hranu i vodu u potrebnim količinama,
- v) potrebnu veterinarsku zaštitu i liječenje,
- g) human odnos zaposlenog osoblja prema životnjama,
- d) zaštitu životinja od posjetilaca i
- đ) zaštitu posjetilaca od životinja.

Član 27.

(1) Zoološki vrt može se osnovati ako su pored opštih uslova ispunjeni i uslovi iz člana 26. ovoga zakona.

(2) Saglasnost za osnivanje zooloških vrtova donosi nadležni ministar.

(3) Cirkuske priredbe sa životinjama i izložbe životinja mogu se održavati na osnovu dozvole koju daje ministar na osnovu zahtjeva i priložene dokumentacije o porijeklu i zdravstvenom stanju životinja.

(4) Uslove za osnivanje i rad zoološkog vrta, te uslove za održavanje cirkuskih priredbi sa životinjama i izložbi životinja propisuje ministar.

Član 28.

U cirkuskim priredbama i izložbama životinja zabranjeno je vođenje i nastupanje sa posebno sputanim životnjama (npr. medvjed) te sa životnjama sa tjelesnim manama.

IX ZAŠTITA NAPUŠTENIH I IZGUBLJENIH ŽIVOTINJA

Član 29.

(1) Napuštenim i izgubljenim životnjama potrebno je obezbijediti adekvatan smještaj i veterinarsko-zdravstvenu pomoć.

(2) Lice koje nađe napuštenu ili izgubljenu životinju dužno je da o tome obavijesti najbližu veterinarsku stanicu ili prihvatilište za životinje.

(3) Ako je životinja bolesna ili povrijeđena, te se ne može izlijeciti, potrebno joj je oduzeti život na način koji uzrokuje minimalnu bol, patnju ili trpljenje (eutanasija).

(4) Zabranjeno je napuštene i izgubljene životinje iskoristiti u svrhu vršenja eksperimenata.

Član 30.

(1) Vlasnik prihvatilišta za životinje dužan je da:

- a) obezbjedi dovoljnu količinu hrane i vode za životinje,
- b) obezbjedi veterinarsko-zdravstvenu zaštitu životinja,
- v) obezbijedi dovoljno životnog prostora za svaku životinju,
- g) vodi evidenciju o svakoj zbrinutoj životinji i
- d) vodi evidenciju o svakoj udomljenoj životinji.

(2) Imalač životinje ima pravo da zahtijeva vraćanje životinje koja je nađena i smještena u sklonište u roku od osam dana od dana smještanja u sklonište, u protivnom životinja se može dodijeliti drugom zainteresovanom licu.

(3) Lice koje udomi pronađenu životinju dužno je da potpiše izjavu o udomljavanju životinje.

(4) Životinje iz skloništa koje nije moguće udomiti mogu se nakon 30 dana držanja usmrtiti.

(5) Nadležni organ jedinice lokalne samouprave izdaje odobrenje za formiranje prihvatilišta za životinje, a na osnovu uputstva koje propisuje ministar.

Član 31.

(1) Napuštene i izgubljene životinje skupljaju zaposleni u higijeničarskoj službi tako da životinji nanose najmanje boli i patnji i predaju ih u prihvatilišta za životinje.

(2) Ako je pronađena divlja životinja, higijeničarska služba je obavezna da najbližem lovačkom društvu podnese zahtjev za njeno vraćanje u prirodu ako je to moguće, ili u suprotnom životinju preda najbližem zoološkom vrtu koji je opremljen za njeno primanje. Ukoliko ni zoološki vrt nije u mogućnosti da primi životinju, ona se usmrćuje.

(3) Ako je pronađena posebno zaštićena divlja životinja, obavještava se organ državne uprave nadležan za poslove zaštite prirode i životne sredine, koji donosi odluku o daljem postupku.

(4) Nadležni organ jedinice lokalne samouprave izdaje odobrenje za formiranje higijeničarske službe za životinje, a na osnovu uputstva koje propisuje ministar.

Član 32.

Prihvatišta i higijeničarske službe finansiraju se iz: budžeta gradova i opština i drugih vidova finansiranja (donacije, pokloni i drugo).

X ZAŠTITA ŽIVOTINjA NAMIJENjENIH ZA EKSPERIMENTE I DRUGA NAUČNA ISTRAŽIVANjA

Član 33.

(1) Eksperimente na životnjama mogu obavljati pravna lica koja su registrovana za izvođenje eksperimenata i imaju odobrenje ministarstva za obavljanje eksperimenata na životnjama.

(2) Eksperimenti na životnjama prema stavu 1. ovoga člana mogu se dozvoliti samo ako se pretpostavljena bol, patnja ili ozljeda životinja može etički opravdati očekivanim rezultatima koji su od značaja za ljude ili životinje odnosno nauku.

(3) Eksperimenti u kojima se upotrebljavaju životinje mogu se sprovoditi za:

a) istraživanje, izradu, kvalitet, efikasnost i sigurnost lijekova, hrane i drugih supstanci ili proizvoda,

b) za uklanjanje, prevenciju, dijagnostikovanje ili liječenje bolesti ili druge anomalije ljudi, životinja ili biljaka,

v) za ocjenjivanje, detekciju ili modifikaciju psihičkih stanja ljudi i životinja i

g) za zaštitu životne sredine u interesu zdravlja ili zaštite ljudi i životinja.

(4) Uslove koje moraju da ispunjavaju pravna lica koja se bave vršenjem eksperimenata nad životnjama propisuje ministar.

Član 34.

(1) Odobrenje za obavljanje eksperimenata nad živim životnjama izdaje se kada nije moguće nabaviti ljudske ćelije ili tkivo za vršenje eksperimenata i ako tehnologija koja je na raspolaganju ne zadovoljava zahtjeve istraživanja.

(2) Svaki eksperiment treba da se vrši na najmanjem mogućem broju životinja.

(3) Prije početka izvođenja eksperimenta, u toku izvođenja i prateći izvođenje eksperimenta potrebno je životinju dovesti u stanje anestezije ili analgezije, ako način vršenja eksperimenta to dopušta.

(4) Odobrenja za obavljanje eksperimenata nad životnjama ne mogu se izdati za:

a) isprobavanje oružja, streljiva ili pripadajućeg pribora,

b) istraživanje ili razvoj proizvoda od duhana i alkohola,

v) istraživanje hemijskih sredstava za pranje i dezinfekciju predmeta opšte upotrebe i

g) istraživanje u kozmetičke svrhe.

(5) Odobrenje za obavljanje eksperimenata iz člana 33. stav 1. ovog zakona izdaje se za konkretni eksperiment ili seriju eksperimenata, uz preciziran rok obavljanja.

Član 35.

(1) Eksperimente na životinjama mogu obavljati visokoškolske i naučnoistraživačke ustanove, te stručna pravna lica koja su registrovana za obavljanje eksperimenata na životinjama, ako ispunjavaju zahteve iz člana 33. ovog zakona i sljedeće uslove:

- a) da imaju zaposleno stručno lice u skladu sa odredbama stava 2. ovog člana,
- b) da raspolažu potrebnim prostorom, uređajima, opremom i drugim sredstvima za obavljanje eksperimenata nad životinjama,
- v) da raspolažu nastambama za životinje za eksperimente i
- g) da mogu obezbijediti propisani način držanja tih životinja, uključujući njegu, pomoć i redovnu zdravstvenu zaštitu.

(2) Pravno lice koje izvodi eksperiment na životinji mora imati zaposlenog stručnjaka za zaštitu životinja koji ima potrebno znanje iz te oblasti i koji je zadužen za njegovo vođenje, pripremu obrazloženja za vođenje eksperimenta.

(3) Eksperimente na životinjama mogu obavljati veterinari, ljekari, inženjeri stočarstva, farmakolozi, stomatolozi ili biolozi.

(4) Potrebno je da lica koja izvode eksperiment ili učestvuju u njemu i lice koje se brine o životinjama u toku eksperimenta imaju adekvatno znanje i obuku.

(5) Lica koja su posebno zadužena za izvršenje ili nadzor nad sprovođenjem eksperimenta treba da dobiju uputstva iz odgovarajućih naučnih disciplina a koja je nepodnemo primjeniti za spretan rad i zaštitu laboratorijskih životinja za odgovareajući eksperiment.

Član 36.

(1) Imaoci životinja za eksperiment dužni su da:

- a) životinjama za eksperimente pruže smještaj, hranu, vodu i brigu koja je adekvatna njihovom zdravlju i dobrobiti,
- b) svedu na minimum ograničenje koje životinjama za eksperimente može zadovoljiti njihove psihičke i etiološke potrebe,
- v) nadgledaju okruženje u kojem se životinje za eksperimente nalaze,
- g) svakodnevno provjeravaju dobrobit i zdravstveno stanje životinja od nadležnih lica i
- d) otklone uzrok nezgode ili trpljenja životinja za eksperiment na najbrži mogući način.

(2) Životinje za eksperimente moraju da budu obilježene i o tome su imaoči životinja dužni da vode evidenciju.

Član 37.

Eksperimenti na životinjama za nastavne svrhe dozvoljeni su samo ako se ne mogu postići zadovoljavajući rezultati drugim nastavnim pomagalima (npr. slike, modeli, preparati, kompjuterski programi i slično), s tim da se za svaku grupu u uobičajenom postupku može upotrijebiti samo jedna životinja.

Član 38.

(1) Ministar, po pribavljenom mišljenju ministarstva nadležnog za nauku i tehnologiju formira Komisiju za zaštitu i dobrobit životinja (u daljem tekstu: Komisija) sastavljenu od sedam članova, koju čine stručnjaci iz oblasti stočarstva, medicine, veterinarstva, kao i predstavnici nevladinih organizacija koji imaju za cilj zaštitu životinja.

(2) Pri izboru članova Komisije mora se voditi računa da ne postoji sukob interesa.

(3) Komisija pruža savjete o pitanjima etike i dobrobiti životinja u postupcima upotrebe životinja.

(4) Zabranjeno je izvoditi eksperimente ili testove na životinjama bez pozitivnog mišljenja Komisije.

(5) Posebne propise koji se odnose na zaštitu i dobrobit laboratorijskih životinja, izvođenje eksperimenata, evidenciju koja se vodi, formiranje Komisije iz stava 1. ovog člana donosi ministar.

XI SAVJET ZA ZAŠTITU I DOBROBIT ŽIVOTINjA I DRUŠTVA ZA ZAŠTITU ŽIVOTINjA

Član 39.

(1) Savjet za zaštitu i dobrobit životinja (u daljem tekstu: Savjet) je savjetodavni organ koji formira ministar iz reda istaknutih stručnjaka veterinarske, inženjera stočarstva, medicinske, biološke, farmakološke i srodnih struka koji djeluju na području zaštite zdravlja životinja.

(2) Zadaci Savjeta su:

a) ocjena stanja na području zaštite i dobrobiti životinja,

b) učešće u izradi strategija za zaštitu i dobrobit životinja,

v) praćenje sprovođenja ovog zakona i predlaganje rješenja u vezi sa zaštitom i dobrobiti životinja i

g) pružanje savjeta u vezi sa zaštitom i dobrobiti životinja.

(3) Savjet donosi poslovnik o svom radu.

Član 40.

(1) Društva za zaštitu životinja osnivaju se u skladu sa Zakonom o udruženjima i fondacijama Republike Srpske.

(2) Društva iz stava 1. ovog člana djeluju na području:

a) zaštite i dobrobiti životinja,

b) edukacije stanovništva u pogledu zaštite i dobrobiti životinja i

v) saradnje sa institucijama koje se bave zaštitom i dobrobiti životinja.

XII NADZOR

Član 41.

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donesenih na osnovu njega sprovodi veterinarska inspekcija.

Član 42.

U obavljanju inspekcijskog nadzora, u skladu sa pravima i obavezama određenim ovim zakonom i podzakonskim propisima donesenim na osnovu njega, veterinarski inspektor ima pravo da:

- a) u slučaju postojanja sumnje da se sa životnjama postupa na način koji nije u skladu sa odredbama ovog zakona, slobodno pristupi u sve prostorije gdje borave ili se iskorištavaju životinje,
- b) obavlja redovne preglede svih prostorija gdje borave ili se iskorištavaju životinje, zatim sajmove, priredbe, trgovine sa životnjama, prevoznike i drugo,
- v) privremeno ili trajno odume životinju od imaoца u slučaju postojanja sumnje da se krše odredbe ovog zakona,
- g) naredi usmrćivanje ili klanje životinje ako za to postoje opravdani veterinarsko-zdravstveni razlozi,
- d) naredi istovar i odmor životinja u slučaju utovara prekobrojnih životinja ili dužeg vremenskog transporta,
- đ) zabrani klanje životinja ako prije toga nisu omamljene,
- e) zabrani izvođenje operativnih ili drugih zahvata na životinji ako nije izvršena analgezija ili anestezija i
- ž) zabrani rad prihvatilišta i higičarskih službi za životinje ako nisu ispunjeni uslovi propisani ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu njega.

Član 43.

Ako organi unutrašnjih poslova i drugi nadležni organi u obavljanju svojih zadataka utvrde da postoji kršenje odredbi ovog zakona ili propisa donesenih na osnovu njega, dužni su da o tome obavijeste najbližeg veterinarskog inspektora.

XIII KAZNENE ODREDBE

Član 44.

(1) Novčanom kaznom od 3.000,00 do 12.000,00 KM kazniće se za prekršaj pravno lice koje je imalac životinje, ako:

- a) životinju bez razloga ubije, nanosi joj bol, patnju i muči je (član 4),
- b) postupa suprotno odredbama člana 5. ovog zakona,
- v) postupa suprotno odredbama člana 6. stav 1. ovog zakona,
- g) ne zatraži pomoć veterinara u slučaju povrede i bolesti životinje, pri njenom porodu ili u slučaju drugih bolesnih stanja (član 11),
- d) dozvoli izvođenje operativnih i zootehničkih zahvata bez anestezije koju mora sprovoditi veterinar (član 12. stav 1),
- đ) dozvoli izvođenje djelimične ili potpune amputacije pojedinih dijelova životinjskog tijela (član 13. stav 1),

e) usmrćuje životinje koje se mogu izlječiti, a čiji ostanak u životu neće uzrokovati nepotrebne bolove i patnju i koje nisu dostigle visoku starost, a čije osnovne životne funkcije ne otkazuju (član 14. stav 1. t. a) i b),

ž) u zoološkim vrtovima, cirkusima i na izložbama ne obezbijede: nastambe koje prostorom i opremom zadovoljavaju osnovne potrebe svake životinske vrste (član 26) i

z) vrši vođenje i nastupanje sa posebno sputanim životnjama u cirkuskim priredbama i izložbama životinja (član 28).

(2) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se novčanom kaznom od 300,00 do 1.200,00 KM i odgovorno lice u pravnom licu.

(3) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se novčanom kaznom od 100,00 do 400,00 KM fizičko lice.

Član 45.

(1) Novčanom kaznom od 2.000,00 do 6.000,00 KM kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

a) ne vodi registar za svaku pojedinu životinju (član 8. stav 1),

b) prodaje kućne ljubimce licima mlađim od 16 godina (član 10),

v) ne pruži hitnu veterinarsku pomoć (član 11),

g) usmrćuje životinje koje ne boluju od neizlječive bolesti i koje ne mogu ugroziti ljudi, a koje životinje nisu opasne za okolinu (član 14. stav 1. t. v) i g),

d) kolje životinju bez omamljivanja, osim ako je riječ o posebnom postupku klanja određenom vjerskim obredom ili ako je životinja u agoniji (član 16. stav 1),

đ) obavlja utovar, pretovar, istovar i prevoz životinja na način koji kod životinja izaziva stvaranje boli ili mučenje životinja (član 19. stav 1),

e) kao prevoznik ne obezbijedi posebnu zaštitu od opasnih i divljih životinja, te fizičku zaštitu opasnih i divljih životinja (član 21. stav 1),

ž) pri utovaru, istovaru, pretovaru i tjeranju životinja upotrebljava predmete kojima se direktno životnjama nanosi bol (član 22),

z) obavlja radnje kojima se divlje životinje u prirodi, kao populacija ili jedinke podvrgavaju mučenju ili se trajnije onemogućavaju u obavljanju fizioloških funkcija (hranjenja, napajanja, razmnožavanja) raznim zahvatima (član 23),

i) uzgaja divlje životinje osim u slučaju uzgoja u zoološkim vrtovima i radi spasavanja pojedinih životinskih vrsta (član 25),

j) zoološki vrt ne ispunjava uslove za osnivanje (član 27),

k) napuštene i izgubljene životinje iskoristi u svrhu vršenja eksperimenata (član 29. stav 4),

l) vlasnik prihvatilišta ne obezbijedi dovoljnu količinu hrane i vode za životinje, veterinarsko-zdravstvenu zaštitu životinja, dovoljno životnog prostora za svaku životinju i ne vodi evidenciju o svakoj zbrinutoj i udomljenoj životinji (člana 30. stav 1),

lj) obavlja eksperimente na životnjama, a nije registrovano za izvođenje eksperimenata i ako nema odobrenje za obavljanje eksperimenata nad živim životnjama (član 33. stav 1. i član 34. stav 1) i

m) izvodi eksperimente ili testove na životnjama bez pozitivnog mišljenja komisije (član 38. stav 4).

(2) Za prekršaje iz stava 1. ovoga člana kazniće se novčanom kaznom od 300,00 do 1.000,00 KM i odgovorno lice u pravnom licu.

(3) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se novčanom kaznom od 100,00 do 300,00 KM fizičko lice.

XIV PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 46.

Ministar je dužan da u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona donese sljedeće propise:

- a) pravilnik o zaštiti životinja za držanje i uslove koje moraju da ispunjavaju objekti za držanje životinja (član 5),
- b) pravilnik o obavljanju operativnih i hiruških zahvata na životnjama koji nisu propisani kao svojstveni pojedinim pasminama (član 6),
- v) pravilnik o držanju i zaštiti kućnih ljubimaca (član 8),
- g) pravilnik o zaštiti životinja prilikom klanja (član 17),
- d) pravilnik o načinu transporta životinja (član 19),
- đ) pravilnik o uslovima i načinu držanja životinja u zološkim vrtovima, cirkusima i prodavnica kućnih ljubimaca (član 27),
- e) pravilnik o uslovima koje moraju da ispunjavaju organizacije koje se bave vršenjem eksperimenata na životnjama (član 33),
- ž) pravilnik o zaštiti laboratorijskih životinja (član 38),
- z) uputstvo o formiranju i uslovima koje moraju ispunjavati prihvatilišta za životinje (član 30) i
 - i) uputstvo o formiranju i uslovima koje moraju ispunjavati higijeničarske službe (član 31).

Član 47.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srpske“.

Broj: 01- /08

Datum: 05. novembar 2008. godine

PREDSJEDNIK
NARODNE SKUPŠTINE

Mr Igor Radojičić

ZAKON O ZAŠTITI I DOBROBITI ŽIVOTINJA

I OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Ovim zakonom uređuje se odgovornost ljudi za zaštitu zdravlja životinja u pogledu držanja, smještaja i ishrane, zaštite od mučenja, zaštite životinja za vrijeme ubijanja ili klanja, stresa tokom transporta, zaštite divljih životinja, te odnos prema napuštenim životnjama, kućnim ljubimcima i laboratorijskim životnjama, formiranje Komisije za zaštitu i dobrobit životinja.

Član 2.

(1) Odredbe ovog zakona odnose se na sve životinje koje imaju razvijena osjetila za nadražaj i nervni sistem za registrovanje nadražaja koji mogu da dovedu do bola.

(2) Odredbe ovog zakona primjenjuju se i na druge organizme za koje se ne može sa sigurnošću znati da li imaju svojstva životinje ili ne.

Član 3.

Pojedini pojmovi u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

- a) analgezija je postupak smanjivanja ili isključivanja osjećaja боли kod životinje, bez gubitka svijesti,
- b) anestezija je postupak isključenja osjetljivosti životinja,
- v) veterinar je doktor veterinarske medicine ili diplomirani veterinar sa veterinarskom licencem,
- g) eutanazija je bezbolan način usmrćivanja koje ima za cilj minimalno fizičko i psihičko trpljenje životinje,
- d) životinje za držanje su životinje koje se drže ili gaje za proizvodnju hrane, odnosno za proizvodnju vune, kože, krvna ili u druge privredne svrhe,

đ) životinje iz zooloških vrtova su životinje koje slobodno žive, koje se slobodno izlažu u stalnom objektu najmanje sedam dana u godini, sa izuzetkom cirkusa i trgovina kućnim životnjama,

e) imalac životinje je fizičko ili pravno lice koje je vlasnik životinje, ili bilo koje drugo lice koje je stalno ili povremeno:

1) vlasnik životinje,

2) odgovorno ili zaduženo za životinju i

3) odgovorno za čuvanje i kontrolu djece koja imaju manje od 16 godina a koja posjeduju životinju, odnosno lice koje se bavi uzgajanjem, zaštitom, upotrebom, upravljanjem, obučavanjem, prevozom ili prodajom životinje,

ž) izgubljena životinja je ona životinja koja je napustila imaoca bez njegove volje i on je traži,

z) korisnik lovišta je organizacija koja gazduje lovištem,

i) kućni ljubimci su psi, domaće mačke, domaće ptice, mali glodari, terarijumske, akvarijumske i druge životinje koje se uzgajaju ili drže radi društva, rekreacije, zaštite ili pomoći čovjeku,

j) napuštena životinja je životinja koju je imalac svjesno napustio,

k) eksperimenti na životnjama jesu radnje koje se obavljaju na životnjama u naučnoistraživačke i medicinske svrhe, kojima se životnjama prouzrokuje bol, patnja, trajne povrede ili smrt.

l) omamljivanje je obavezni postupak prije klanja, koji upotrebljen na životinji uzrokuje gubitak svijesti i traje dok ne nastupi smrt,

lj) prevoznik je fizičko ili pravno lice koje obavlja prevoz živih životinja,

m) skloništa za životinje su prostori u kojima se smještaju pronađene (napuštene i izgubljene) životinje na dalju brigu i moguće udomljavanje i

n) higijeničarska služba je služba za prikupljanje napuštenih, izgubljenih i uginulih životinja, koje osnivaju pravna ili fizička lica u skladu sa odredbama ovoga zakona.

Član 4.

(1) Zabranjeno je životinju bez razloga ubiti, nanositi joj bol i patnju.

(2) Zabranjeno je mučiti životinje i namjerno izlagati stresu.

II ZAŠTITA ŽIVOTINJA PRI DRŽANJU I UZGOJU

Član 5.

(1) Imalac životinje, u zavisnosti od vrste, pasmine, starosti i njenih fizioloških potreba, dužan je životinju:

a) hraniti i napajati prema njenim fiziološkim potrebama,

b) njegovati i obezbijediti joj zdravstvenu zaštitu,

v) obezbijediti joj dovoljno prostora, ako je privezana ili zatvorena,

g) u slučaju da se drži u zatvorenom prostoru, obezbijediti joj dovoljno svjetlosti, topote, vlage, provjetravanje, higijenu prostora i

d) obezbijediti takav sistem nadzora životinja koje se drže u zatvorenim prostorima da u slučaju nesretnog slučaja imalac životinja može reagovati na propisan način.

(2) Detaljne uslove i način držanja životinja kao i način ospozobljavanja lica koja se brinu o životnjama propisuje ministar poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede (u daljem tekstu: ministar).

Član 6.

(1) Zabranjeno je:

- a) prisiljavati životinju na rad i napore koje ona, zbog svog uzrasta ili stanja, ne može podnijeti ili koji prevazilaze njenu snagu,
 - b) napuštati životinje pribavljene za društvo i druge životinje držane pod nadzorom čovjeka,
 - v) uzgojenu ili othranjenu divlju životinju izložiti slobodnoj prirodi ili je ondje naseliti, ako nije pripremljena za preživljavanje u takvom životnom prostoru,
 - g) nanositi bol, patnju ili ozljedu životnjama pri dresuri,
 - d) mučiti, ubijati ili ozljeđivati životinje tokom snimanja filmova, reklamnih poruka ili sličnih namjena,
 - đ) provjeravati snagu životinje na drugoj životinji, huškati jednu životinju na drugu, te organizovati borbe životinja,
 - e) huškati životinje na čovjeka, osim pri dresuri pasa u ministarstvu nadležnom za unutrašnje poslove ili za potrebe vojske,
 - ž) obavljati operativno-kozmetičke i hirurške zahvate na životnjama koji nisu propisani kao svojstveni pojedinim pasminama, o čemu će ministar donijeti poseban propis,
 - z) hraniti živim životnjama druge životinje,
 - i) upotrebljavati žive životinje kao mamce u lov u ribolovu,
 - j) onemogućavati kretanje životinji tako da joj se nanosi bol, patnja ili ozljeda,
 - k) bolesne i ozlijedene životinje ili životinje sa vidljivom manom koristiti u zaprezi ili pod sedlom,
 - l) poticati životinje u rastu dodavanjem hormona rasta u hrani,
 - lj) odstranjivanje glasnica živini,
 - m) bolno potkivanje kopitara,
 - n) odstranjivanje kandži mačkama,
 - nj) spolno zloupotrebljavati životinje,
 - o) pojesti životinju koja je kućni ljubimac,
 - p) isprobavati oružje na životinji i
 - r) pri treningu ili drugim sportskim takmičenjima ili sličnim priredbama primjenjivati mjere na životinji koje uzrokuju znatne bolove, patnje ili ozljede i koje mogu uticati na sposobnost životinja, kao i životnjama davati sredstva za doping.
- (2) Zabrana iz stava 1. tačka đ) ovog člana ne odnosi se na organizovanje tradicionalnih borbi bikova (korida) koje odobri nadležno ministarstvo.

Član 7.

(1) Kućni ljubimaci moraju imati životne uslove u skladu sa svojim potrebama.

(2) Zabranjeno je držati kao kućne ljubimce životinje koje su zaštićene, divlje životinje, te životinske vrste i pasmine opasne za život ljudi.

Član 8.

(1) Imaoci pasa i mačaka dužni su da registruju pse i mačke u roku od sedam dana od sticanja vlasništva, veterinarskoj organizaciji koja vodi registar za svaku pojedinu životinju.

(2) Radi identifikacije sve životinje trajno treba da budu označene, a imaoci pasa i mačaka dužni su da izvrše trajno označavanje pasa i mačaka pomoću mikročipa.

(3) Zabranjeno je uklanjanje mikročipa iz stava 2. ovog člana osim u slučaju ako postoje za to opravdani zdravstveni razlozi.

(4) Detaljne uslove koji se odnose na zaštitu zdravlja životinja za držanje i kućnih ljubimaca, kao i način označavanja životinja propisuje ministar.

Član 9.

(1) Psi-vodiči slijepih ili invalidnih lica, koji su registrovani za pomoć, zajedno sa imaočem imaju pravo pristupa javnim mjestima i u sredstvima javnog prevoza.

(2) Psi-vodiči slijepih ili invalidnih lica, kao i psi kućni ljubimci, ukoliko nisu na povoku, moraju na javnim mjestima ili u sredstvima javnog prevoza nositi korpu za njušku.

Član 10.

(1) Kućni ljubimci se ne smiju prodavati licima mlađim od 16 godina, osim ako imaju dozvolu, odnosno ako su u pravnji roditelja ili staratelja.

(2) Zabranjena je prodaja kućnih ljubimaca na pijacama i sajmovima.

(3) Prodaja kućnih ljubimaca dozvoljena je samo u trgovinama koje ispunjavaju uslove:

a) da je za svaku životinju obezbijeden dokaz o njenom porijeklu i zdravstvenom stanju i

b) da su radnici u trgovinama sposobljeni za brigu o životnjama.

(4) Zabranjeno je prodavati egzotične životinje i životinje koje su zakonom zaštićene.

III ZAŠTITA ŽIVOTINJA PRI OBAVLJANJU ZDRAVSTVENE ZAŠTITE I ZOOTEHNIČKIH ZAHVATA

Član 11.

Dužnost i obaveza imaoča životinje je da traži pomoć veterinara u slučaju povrede i bolesti životinje, kao i pri njenom porodu ili u slučaju drugih bolesnih stanja, a veterinar je dužan da pruži hitnu veterinarsku pomoć.

Član 12.

(1) Svi operativni i zootehnički zahvati na životnjama moraju se primjenjivati sa anestezijom, koju mora obavljati veterinar.

(2) U slučaju da lokalna anestezija ne može životinji otkloniti bol, primjenjuje se opšta anestezija.

(3) Zabranjeno je izvođenje zahvata bez anestezije koji kod životinje uzrokuju bol, takvi će se zahvati smatrati mučenjem životinje

(4) Anestezija se ne sprovodi:

a) prilikom opasnosti od uginuća, ugušenja, iskrvarenja i slično,

b) prilikom označavanja životinje,

v) prilikom dijagnostičkih postupaka i

g) prilikom zahvata nad životnjama koji prouzrokuju manji bol od boli koju prouzrokuje anestezija.

Član 13.

(1) Zabranjena je djelimična ili potpuna amputacija pojedinih dijelova životinjskog tijela.

(2) Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana djelimična ili potpuna amputacija pojedinih dijelova životinjskog tijela dozvoljena je:

- a) ako za pojedine operativne zahvate postoji veterinarsko-medicinska indikacija,
- b) u slučaju kada je kastracija ili sterilizacija potrebna radi sprečavanja neželjenih okota,
- v) pri skraćivanju repova kod pasa kod kojih je zahvat u njihovu korist,
- g) pri odstranjuvanju rogova ili sprečavanju rasta rogova kod goveda mlađih od šest sedmica,
- d) pri skraćivanju repa jagnjadi mlađoj od osam dana, elastičnim prstenovima,
- đ) pri skraćivanju repa prasadi mlađoj od četiri dana kao i jagnjadi mlađoj od osam dana,
- e) pri skraćivanju kutnjaka prasadi mlađoj od osam dana, ukoliko je to potrebno za zaštitu životinje i njihove majke, braće i sestara,
- ž) pri skraćivanju vrhova kljunova živine u intenzivnom uzgoju, kod pilića mlađih od deset dana,
- z) pri uklanjanju posljednjeg članka nožnog prsta koji nosi kandže kod tovljenih pilića u toku prvog dana života, u slučaju kada se takvi pilići uzbajaju kao rasplodni pjetlovi i
- i) radi izvođenja eksperimenta na životinjama u naučnoistraživačke svrhe u skladu sa ovim zakonom.

IV USMRĆIVANJE ŽIVOTINJA

Član 14.

(1) Usmrćivanje životinja može se sprovesti, ako:

- a) se životinja ne može izlječiti, a ostanak u životu će joj uzrokovati nepotrebne bolove i patnju,
 - b) je životinja dostigla visoku starost i otkazuju joj osnovne životne funkcije,
 - v) životinja boluje od neizlječive ili zarazne bolesti, posebno one koja može ugroziti ljude,
 - g) je životinja opasna za okolinu,
 - d) je protekao rok iz člana 30. stav 4. ovoga zakona,
 - đ) je u skladu sa članom 34. ovog zakona,
 - e) je životinja u agoniji,
 - ž) je usmrćivanje potrebno radi održavanja prirodne ravnoteže u lovištu, u skladu sa Zakonom o lovstvu i
 - z) se odvija u okviru mjera za uništavanje štetočina, a na drugi način se ne može spriječiti.
- (2) Za slučajeve iz stava 1. t. a) i b) ovog člana, o usmrćivanju odlučuje imalac životinje, po uputstvu veterinara, a za slučajeve iz stava 1. t. v), g) i e) ovoga člana, veterinar.

Član 15.

(1) Životinju može usmrтiti lice ospozobljeno za te poslove – veterinar.

(2) Usmrćivanje se vrši na način koji će životinji obezbijediti trenutnu smrt.

(3) Uništavanje glodara (deratizaciju) obavljaju za te poslove registrovane i ospozobljene organizacije, na način koji će kod životinja prouzrokovati što manje boli i mučenja.

(4) Usmrćivanje životinja koje je u suprotnosti sa ovim članom smatraće se mučenjem životinja.

V ZAŠTITA ŽIVOTINJA PRI KLANJU

Član 16.

- (1) Životinja se smije klati samo ako je prije iskrvarenja bila omamljena, osim ako je riječ o posebnom postupku klanja određenim vjerskim obredom ili ako je životinja u agoniji i ako se radi o klanju životinja za potrebe domaćinstva.
- (2) Omamljivanje se sprovodi na sljedeći način:
- a) mehaničkim načinom (pištolj sa penetrirajućim klipom),
 - b) električnim načinom i
 - v) plinom.

(3) Omamljivanje mora sprovoditi lice koje je osposobljeno i licencirano od Ministarstva i koje ne smije upotrebljavati sredstava za omamljivanje kojima se životinji nanosi nepotrebna bol.

Član 17.

- (1) U klaonici sa životnjama se mora postupati na sljedeći način:
- a) životinje za klanje treba po prispjeću istovariti iz prevoznog sredstva, uz upotrebu odgovarajuće opreme, tako da se životinje poštode uznemirenosti, straha, patnji i bolova,
 - b) kretanje životinja unutar kruga klaonice do prostora za njihov smještaj treba se odvijati pažljivo i bez nanošenja boli, uz primjenu odgovarajućeg pribora za vođenje,
 - v) klaonice moraju biti opremljene odgovarajućim oborima ili stajama (depoi) u kojima životinje treba da budu smještene, zaštićene od nepovoljnih klimatskih prilika, hranjene i napajane do klanja,
 - g) životinje moraju biti omamljene odgovarajućim postupcima neposredno prije klanja i
 - d) postupkom omamljivanja životinje se moraju dovesti u stanje neosjetljivosti i u tom stanju usmrtiti.
- (2) Klanje se mora obaviti upotreбom odgovarajuće opreme.
- (3) Bolesne i povrijeđene životinje treba klati na samom kraju klanja, poslije zdravih životinja bez dodatnog izazivanja boli ili mučenja.
- (4) Detaljne uslove za zaštitu životinja za klanje propisuje ministar.

Član 18.

Životinja se ne smije zaklati ako nije izvršen veterinarski pregled prije klanja i ako nije omamljena na propisan i stručan način, osim u slučaju klanja prema određenom vjerskom obredu ili ako je u agoniji.

VI ZAŠTITA ŽIVOTINJA PRI PREVOZU

Član 19.

- (1) Utovar, pretovar, istovar i prevoz životinja mora se obaviti na način koji neće kod životinja izazvati stvaranje boli ili mučenje životinje.
- (2) Prevoz životinja mogu obavljati fizička i pravna lica koja su registrovana za tu djelatnost, a prevozna sredstva kojim se prevoze životinje moraju biti označena propisanom oznakom.

(3) Prevoz životinja, za vlastite potrebe mogu obavljati i druga fizička ili pravna lica, ako se njihov prevoz obavlja u skladu sa odredbama ovog zakona i Zakona o veterinarstvu u Republici Srpskoj.

(4) Uslove za utovar, pretovar, istovar i prevoz životinja, kao i uslove koje treba da ispunjavaju mjesto za utovar, pretovar, istovar i pregled životinja prilikom prometa propisuje ministar.

(5) Zabranjeno je u istom prevoznom sredstvu prevoziti materije koje bi mogle biti opasne za njihov život i zdravlje.

Član 20.

(1) Zabranjeno je prevoziti životinje ako bi se prevozom izazvale patnje, mučenja, oboljenje ili uginuća životinja, kao što je:

a) utovar i prevoz tokom velike vrućine ili hladnoće,

b) prevoz u nepokrivenim kamionima, vagonima ili na nepokrivenom dijelu plovila, pri čemu životinje nisu zaštićene od klimatskih uslova,

v) prevoz u zatvorenim prevoznim sredstvima, kavezima i ambalaži ako u njima nije osigurano provjetravanje,

g) prevoz životinja osjetljivih na visoke ili niske temperature ako u prevozu nije osigurana odgovarajuća temperatura,

d) prevoz bez osigurane minimalne propisane površine za svaku životinju,

đ) prevoz bez osiguranja od samopovređivanja životinje, povređivanja drugih životinja ili ispadanja iz prevoznog sredstva,

e) prevoz bez obezbijeđenog hranjenja, napajanja i odmora životinja u intervalima koji su propisani,

ž) prevoz bolesnih ili u slučaju kada postoji sumnja da su životinje bolesne ako nije osigurana veterinarska pomoć,

z) prevoz životinja kod kojih postoji sumnja da boluju od zarazne bolesti,

i) prevoz vodenih životinja u posebnim prevoznim sredstvima ili spremnicima, bez dovoljne količine vode, odgovarajuće temperature i kiseonika i

j) prevoz ženki u posljednjoj četvrtini bremenitosti, ženki u prvih 48 sati nakon okota i njihove mladunčadi, osim ako je potrebna hitna veterinarska intervencija.

(2) Obavljanje prevoza na neki od načina iz stava 1. ovoga člana smatra se mučenjem životinja.

Član 21.

(1) Prevoznik je dužan da:

a) obezbijedi posebnu zaštitu od opasnih i divljih životinja te fizičku zaštitu opasnih i divljih životinja, a prevozno sredstvo mora biti tako označeno da upozorava da se prevoze opasne ili divle životinje i

b) odredi lice (u daljem tekstu: pratilac) koje će se tokom prevoza brinuti o ispunjavanju propisanih uslova za transport životinja, njihovom napajanju, hranjenju i odmoru, u skladu sa odredbama Zakona o veterinarstvu u Republici Srpskoj.

(2) Pratilac životinja mora biti stručno osposobljeno lice, a program obuke, način osposobljavanja, provjeru znanja i obučenosti pratioca propisuje ministar.

Član 22.

Pri utovaru, istovaru, pretovaru i tjeranju životinja zabranjena je upotreba predmeta kojima se direktno nanosi bol životnjama.

VII ZAŠTITA DIVLJIH ŽIVOTINJA

Član 23.

Zabranjuju se radnje kojima se divlje životinje u prirodi, kao populacija ili jedinke, podvrgavaju mučenju ili se trajnije onemogućavaju u obavljanju fizioloških funkcija (hranjenja, napajanja, razmnožavanja) raznim zahvatima poput:

- a) onemogućavanja pristupa vodi ogradijanjem, onečišćenjem, tjeranjem i slično,
- b) uništavanja cijelog staništa ili njegovih dijelova bitnih za opstanak neke vrste,
- v) unošenja stranih životinjskih vrsta u staniše,
- g) hvatanja živih životinja ili usmrćivanja životinja na način koji uzrokuje trajnije patnje i
- d) drugih zahvata sa štetnim posljedicama.

Član 24.

Korisnici lovišta divljim životnjama u prirodnim staništima dužni su da obezbijede:

- a) sve potrebne uslove za biološki opstanak prirodne populacije u sklopu ekološke ravnoteže,
- b) saniranje mogućih zatečenih ili novonastalih poremećaja u staništu i
- v) veterinarsko-zdravstvenu zaštitu.

Član 25.

Zabranjeno je uzgajati divlje životinje, osim u slučaju uzgoja u zoološkim vrtovima i radi spasavanja pojedinih životinjskih vrsta.

VIII ZAŠTITA ŽIVOTINJA U ZOOLOŠKIM VRTOVIMA, CIRKUSIMA I NA IZLOŽBAMA

Član 26.

Imaoci životinja u zoološkim vrtovima, cirkusima i na izložbama dužni su da obezbijede u skladu sa ovim zakonom i:

- a) nastambe koje prostorom i opremom zadovoljavaju osnovne potrebe svake životinjske vrste te uz zatvoreni prostor još i otvoreni prostor za kretanje,
- b) primjerenu hranu i vodu u potrebnim količinama,
- v) potrebnu veterinarsku zaštitu i liječenje,
- g) human odnos zaposlenog osoblja prema životnjama,
- d) zaštitu životinja od posjetilaca i
- đ) zaštitu posjetilaca od životinja.

Član 27.

(1) Zoološki vrt može se osnovati ako su pored opštih uslova ispunjeni i uslovi iz člana 26. ovoga zakona.

(2) Saglasnost za osnivanje zooloških vrtova donosi nadležni ministar.

(3) Cirkuske priredbe sa životinjama i izložbe životinja mogu se održavati na osnovu dozvole koju daje ministar na osnovu zahtjeva i priložene dokumentacije o porijeklu i zdravstvenom stanju životinja.

(4) Uslove za osnivanje i rad zoološkog vrta, te uslove za održavanje cirkuskih priredbi sa životinjama i izložbi životinja propisuje ministar.

Član 28.

U cirkuskim priredbama i izložbama životinja zabranjeno je vođenje i nastupanje sa posebno sputanim životnjama (npr. medvjed) te sa životnjama sa tjelesnim manama.

IX ZAŠTITA NAPUŠTENIH I IZGUBLJENIH ŽIVOTINJA

Član 29.

(1) Napuštenim i izgubljenim životnjama potrebno je obezbijediti adekvatan smještaj i veterinarsko-zdravstvenu pomoć.

(2) Lice koje nađe napuštenu ili izgubljenu životinju dužno je da o tome obavijesti najbližu veterinarsku stanicu ili prihvatilište za životinje.

(3) Ako je životinja bolesna ili povrijeđena, te se ne može izlijеčiti, potrebno joj je oduzeti život na način koji uzrokuje minimalnu bol, patnju ili trpljenje (eutanasija).

(4) Zabranjeno je napuštene i izgubljene životinje iskoristiti u svrhu vršenja eksperimenata.

Član 30.

(1) Vlasnik prihvatilišta za životinje dužan je da:

- a) obezbjedi dovoljnu količinu hrane i vode za životinje,
- b) obezbjedi veterinarsko-zdravstvenu zaštitu životinja,
- v) obezbijedi dovoljno životnog prostora za svaku životinju,
- g) vodi evidenciju o svakoj zbrinutoj životinji i
- d) vodi evidenciju o svakoj udomljenoj životinji.

(2) Imalač životinje ima pravo da zahtijeva vraćanje životinje koja je nađena i smještena u sklonište u roku od osam dana od dana smještanja u sklonište, u protivnom životinja se može dodijeliti drugom zainteresovanom licu.

(3) Lice koje udomi pronađenu životinju dužno je da potpiše izjavu o udomljavanju životinje.

(4) Životinje iz skloništa koje nije moguće udomiti mogu se nakon 30 dana držanja usmrtiti.

(5) Nadležni organ jedinice lokalne samouprave izdaje odobrenje za formiranje prihvatilišta za životinje, a na osnovu uputstva koje propisuje ministar.

Član 31.

(1) Napuštene i izgubljene životinje skupljaju zaposleni u higijeničarskoj službi tako da životinji nanose najmanje boli i patnji i predaju ih u prihvatališta za životinje.

(2) Ako je pronađena divlja životinja, higijeničarska služba je obavezna da najbližem lovačkom društvu podnese zahtjev za njeno vraćanje u prirodu ako je to moguće, ili u suprotnom životinju preda najbližem zoološkom vrtu koji je opremljen za njeno primanje. Ukoliko ni zoološki vrt nije u mogućnosti da primi životinju, ona se usmrćuje.

(3) Ako je pronađena posebno zaštićena divlja životinja, obavještava se organ državne uprave nadležan za poslove zaštite prirode i životne sredine, koji donosi odluku o daljem postupku.

(4) Nadležni organ jedinice lokalne samouprave izdaje odobrenje za formiranje higijeničarske službe za životinje, a na osnovu uputstva koje propisuje ministar.

Član 32.

Prihvatališta i higijeničarske službe finansiraju se iz: budžeta gradova i opština i drugih vidova finansiranja (donacije, pokloni i drugo).

X ZAŠTITA ŽIVOTINJA NAMIJENJENIH ZA EKSPERIMENTE I DRUGA NAUČNA ISTRAŽIVANJA

Član 33.

(1) Eksperimente na životnjama mogu obavljati pravna lica koja su registrovana za izvođenje eksperimenata i imaju odobrenje ministarstva za obavljanje eksperimenata na životnjama.

(2) Eksperimenti na životnjama prema stavu 1. ovoga člana mogu se dozvoliti samo ako se pretpostavljena bol, patnja ili ozljeda životinja može etički opravdati očekivanim rezultatima koji su od značaja za ljude ili životinje odnosno nauku.

(3) Eksperimenti u kojima se upotrebljavaju životinje mogu se sprovoditi za:

- a) istraživanje, izradu, kvalitet, efikasnost i sigurnost lijekova, hrane i drugih supstanci ili proizvoda,
- b) za uklanjanje, prevenciju, dijagnostikovanje ili liječenje bolesti ili druge anomalije ljudi, životinja ili biljaka,
- v) za ocjenjivanje, detekciju ili modifikaciju psihičkih stanja ljudi i životinja i
- g) za zaštitu životne sredine u interesu zdravlja ili zaštite ljudi i životinja.

(4) Uslove koje moraju da ispunjavaju pravna lica koja se bave vršenjem eksperimenata nad životnjama propisuje ministar.

Član 34.

(1) Odobrenje za obavljanje eksperimenata nad živim životnjama izdaje se kada nije moguće nabaviti ljudske ćelije ili tkivo za vršenje eksperimenata i ako tehnologija koja je na raspolaganju ne zadovoljava zahtjeve istraživanja.

(2) Svaki eksperiment treba da se vrši na najmanjem mogućem broju životinja.

(3) Prije početka izvođenja eksperimenta, u toku izvođenja i prateći izvođenje eksperimenta potrebno je životinju dovesti u stanje anestezije ili analgezije, ako način vršenja eksperimenta to dopušta.

(4) Odobrenja za obavljanje eksperimenata nad životnjama ne mogu se izdati za:

- a) isprobavanje oružja, streljiva ili pripadajućeg pribora,
- b) istraživanje ili razvoj proizvoda od duhana i alkohola,
- v) istraživanje hemijskih sredstava za pranje i dezinfekciju predmeta opšte upotrebe i

g) istraživanje u kozmetičke svrhe.

(5) Odobrenje za obavljanje eksperimenata iz člana 33. stav 1. ovog zakona izdaje se za konkretni eksperiment ili seriju eksperimenata, uz preciziran rok obavljanja.

Član 35.

(1) Eksperimente na životinjama mogu obavljati visokoškolske i naučnoistraživačke ustanove, te stručna pravna lica koja su registrovana za obavljanje eksperimenata na životinjama, ako ispunjavaju zahtjeve iz člana 33. ovog zakona i sljedeće uslove:

a) da imaju zaposleno stručno lice u skladu sa odredbama stava 2. ovog člana,

b) da raspolažu potrebnim prostorom, uređajima, opremom i drugim sredstvima za obavljanje eksperimenata nad životinjama,

v) da raspolažu nastambama za životinje za eksperimente i

g) da mogu obezbijediti propisani način držanja tih životinja, uključujući njegu, pomoć i redovnu zdravstvenu zaštitu.

(2) Pravno lice koje izvodi eksperiment na životinji mora imati zaposlenog stručnjaka za zaštitu životinja koji ima potrebno znanje iz te oblasti i koji je zadužen za njegovo vođenje, pripremu obrazloženja za vođenje eksperimenta.

(3) Eksperimente na životinjama mogu obavljati veterinari, ljekari, inženjeri stočarstva, farmakolozi, stomatolozi ili biolozi.

(4) Potrebno je da lica koja izvode eksperiment ili učestvuju u njemu i lice koje se brine o životinjama u toku eksperimenta imaju adekvatno znanje i obuku.

(5) Lica koja su posebno zadužena za izvršenje ili nadzor nad sprovođenjem eksperimenta treba da dobiju uputstva iz odgovarajućih naučnih disciplina a koja je nepodnemo primjeniti za spretan rad i zaštitu laboratorijskih životinja za odgovarejući eksperiment.

Član 36.

(1) Imaoci životinja za eksperiment dužni su da:

a) životinjama za eksperimente pruže smještaj, hranu, vodu i brigu koja je adekvatna njihovom zdravlju i dobrobiti,

b) svedu na minimum ograničenje koje životinjama za eksperimente može zadovoljiti njihove psihičke i etiološke potrebe,

v) nadgledaju okruženje u kojem se životinje za eksperimente nalaze,

g) svakodnevno provjeravaju dobrobit i zdravstveno stanje životinja od nadležnih lica i

d) otklone uzrok nezgode ili trpljenja životinja za eksperiment na najbrži mogući način.

(2) Životinje za eksperimente moraju da budu obilježene i o tome su imaoči životinja dužni da vode evidenciju.

Član 37.

Eksperimenti na životinjama za nastavne svrhe dozvoljeni su samo ako se ne mogu postići zadovoljavajući rezultati drugim nastavnim pomagalima (npr. slike, modeli, preparati, kompjuterski programi i slično), s tim da se za svaku grupu u uobičajenom postupku može upotrijebiti samo jedna životinja.

Član 38.

(1) Ministar, po pribavljenom mišljenju ministarstva nadležnog za nauku i tehnologiju formira Komisiju za zaštitu i dobrobit životinja (u daljem tekstu: Komisija) sastavljenu od sedam članova, koju čine stručnjaci iz oblasti stočarstva, medicine, veterinarstva, kao i predstavnici nevladinih organizacija koji imaju za cilj zaštitu životinja.

(2) Pri izboru članova Komisije mora se voditi računa da ne postoji sukob interesa.

(3) Komisija pruža savjete o pitanjima etike i dobrobiti životinja u postupcima upotrebe životinja.

(4) Zabranjeno je izvoditi eksperimente ili testove na životinjama bez pozitivnog mišljenja Komisije.

(5) Posebne propise koji se odnose na zaštitu i dobrobit laboratorijskih životinja, izvođenje eksperimenata, evidenciju koja se vodi, formiranje Komisije iz stava 1. ovog člana donosi ministar.

XI SAVJET ZA ZAŠTITU I DOBROBIT ŽIVOTINJA I DRUŠTVA ZA ZAŠTITU ŽIVOTINJA

Član 39.

(1) Savjet za zaštitu i dobrobit životinja (u daljem tekstu: Savjet) je savjetodavni organ koji formira ministar iz reda istaknutih stručnjaka veterinarske, inženjera stočarstva, medicinske, biološke, farmakološke i srodnih struka koji djeluju na području zaštite zdravlja životinja.

(2) Zadaci Savjeta su:

a) ocjena stanja na području zaštite i dobrobiti životinja,

b) učešće u izradi strategija za zaštitu i dobrobit životinja,

v) praćenje sprovođenja ovog zakona i predlaganje rješenja u vezi sa zaštitom i dobrobiti životinja i

g) pružanje savjeta u vezi sa zaštitom i dobrobiti životinja.

(3) Savjet donosi poslovnik o svom radu.

Član 40.

(1) Društva za zaštitu životinja osnivaju se u skladu sa Zakonom o udruženjima i fondacijama Republike Srpske.

(2) Društva iz stava 1. ovog člana djeluju na području:

a) zaštite i dobrobiti životinja,

b) edukacije stanovništva u pogledu zaštite i dobrobiti životinja i

v) saradnje sa institucijama koje se bave zaštitom i dobrobiti životinja.

XII NADZOR

Član 41.

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donesenih na osnovu njega sprovodi veterinarska inspekcija.

Član 42.

U obavljanju inspekcijskog nadzora, u skladu sa pravima i obavezama određenim ovim zakonom i podzakonskim propisima donesenim na osnovu njega, veterinarski inspektor ima pravo da:

- a) u slučaju postojanja sumnje da se sa životnjama postupa na način koji nije u skladu sa odredbama ovog zakona, slobodno pristupi u sve prostorije gdje borave ili se iskorištavaju životinje,
- b) obavlja redovne preglede svih prostorija gdje borave ili se iskorištavaju životinje, zatim sajmove, prirede, trgovine sa životnjama, prevoznike i drugo,
- v) privremeno ili trajno odume životinju od imaoца u slučaju postojanja sumnje da se krše odredbe ovog zakona,
- g) naredi usmrćivanje ili klanje životinje ako za to postoje opravdani veterinarsko-zdravstveni razlozi,
- d) naredi istovar i odmor životinja u slučaju utovara prekobrojnih životinja ili dužeg vremenskog transporta,
- đ) zabrani klanje životinja ako prije toga nisu omamljene,
- e) zabrani izvođenje operativnih ili drugih zahvata na životinji ako nije izvršena analgezija ili anestezija i
- ž) zabrani rad prihvatilišta i higičarskih službi za životinje ako nisu ispunjeni uslovi propisani ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu njega.

Član 43.

Ako organi unutrašnjih poslova i drugi nadležni organi u obavljanju svojih zadataka utvrde da postoji kršenje odredbi ovog zakona ili propisa donesenih na osnovu njega, dužni su da o tome obavijeste najbližeg veterinarskog inspektora.

XIII KAZNENE ODREDBE

Član 44.

- (1) Novčanom kaznom od 3.000,00 do 12.000,00 KM kazniće se za prekršaj pravno lice koje je imalač životinje, ako:
- a) životinju bez razloga ubije, nanosi joj bol, patnju i muči je (član 4),
 - b) postupa suprotno odredbama člana 5. ovog zakona,
 - v) postupa suprotno odredbama člana 6. stav 1. ovog zakona,
 - g) ne zatraži pomoć veterinara u slučaju povrede i bolesti životinje, pri njenom porodu ili u slučaju drugih bolesnih stanja (član 11),
 - d) dozvoli izvođenje operativnih i zootehničkih zahvata bez anestezije koju mora sprovoditi veterinar (član 12. stav 1),
 - đ) dozvoli izvođenje djelimične ili potpune amputacije pojedinih dijelova životinjskog tijela (član 13. stav 1),
 - e) usmrćuje životinje koje se mogu izlječiti, a čiji ostanak u životu neće uzrokovati nepotrebne bolove i patnju i koje nisu dostigle visoku starost, a čije osnovne životne funkcije ne otkazuju (član 14. stav 1. t. a) i b),

ž) u zoološkim vrtovima, cirkusima i na izložbama ne obezbijede: nastambe koje prostorom i opremom zadovoljavaju osnovne potrebe svake životinjske vrste (član 26) i
z) vrši vođenje i nastupanje sa posebno sputanim životinjama u cirkuskim priredbama i izložbama životinja (član 28).

(2) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se novčanom kaznom od 300,00 do 1.200,00 KM i odgovorno lice u pravnom licu.

(3) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se novčanom kaznom od 100,00 do 400,00 KM fizičko lice.

Član 45.

(1) Novčanom kaznom od 2.000,00 do 6.000,00 KM kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

- a) ne vodi registar za svaku pojedinu životinju (član 8. stav 1),
- b) prodaje kućne ljubimce licima mlađim od 16 godina (član 10),
- v) ne pruži hitnu veterinarsku pomoć (član 11),
- g) usmrćuje životinje koje ne boluju od neizlječive bolesti i koje ne mogu ugroziti ljudi, a koje životinje nisu opasne za okolinu (član 14. stav 1. t. v) i g),
- d) kolje životinju bez omamljivanja, osim ako je riječ o posebnom postupku klanja određenom vjerskim obredom ili ako je životinja u agoniji (član 16. stav 1),
- đ) obavlja utovar, pretovar, istovar i prevoz životinja na način koji kod životinja izaziva stvaranje boli ili mučenje životinja (član 19. stav 1),
- e) kao prevoznik ne obezbijedi posebnu zaštitu od opasnih i divljih životinja, te fizičku zaštitu opasnih i divljih životinja (član 21. stav 1),
- ž) pri utovaru, istovaru, pretovaru i tjeranju životinja upotrebljava predmete kojima se direktno životnjama nanosi bol (član 22),
- z) obavlja radnje kojima se divlje životinje u prirodi, kao populacija ili jedinke podvrgavaju mučenju ili se trajnije onemogućavaju u obavljanju fizioloških funkcija (hranjenja, napajanja, razmnožavanja) raznim zahvatima (član 23),
 - i) uzgaja divlje životinje osim u slučaju uzgoja u zoološkim vrtovima i radi spasanja pojedinih životinjskih vrsta (član 25),
 - j) zoološki vrt ne ispunjava uslove za osnivanje (član 27),
 - k) napuštene i izgubljene životinje iskoristi u svrhu vršenja eksperimenata (član 29. stav 4),
- l) vlasnik prihvatilišta ne obezbijedi dovoljnu količinu hrane i vode za životinje, veterinarsko-zdravstvenu zaštitu životinja, dovoljno životnog prostora za svaku životinju i ne vodi evidenciju o svakoj zbrinutoj i udomljenoj životinji (člana 30. stav 1),
 - lj) obavlja eksperimente na životnjama, a nije registrovano za izvođenje eksperimenata i ako nema odobrenje za obavljanje eksperimenata nad živim životnjama (član 33. stav 1. i član 34. stav 1)
 - m) izvodi eksperimente ili testove na životnjama bez pozitivnog mišljenja komisije (član 38. stav 4).

(2) Za prekršaje iz stava 1. ovoga člana kazniće se novčanom kaznom od 300,00 do 1.000,00 KM i odgovorno lice u pravnom licu.

(3) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se novčanom kaznom od 100,00 do 300,00 KM fizičko lice.

Član 46.

Ministar je dužan da u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona donese sljedeće propise:

- a) pravilnik o zaštiti životinja za držanje i uslove koje moraju da ispunjavaju objekti za držanje životinja (član 5),
- b) pravilnik o obavljanju operativnih i hiruških zahvata na životnjama koji nisu propisani kao svojstveni pojedinim pasminama (član 6),
- v) pravilnik o držanju i zaštiti kućnih ljubimaca (član 8),
- g) pravilnik o zaštiti životinja prilikom klanja (član 17),
- d) pravilnik o načinu transporta životinja (član 19),
- đ) pravilnik o uslovima i načinu držanja životinja u zološkim vrtovima, cirkusima i prodavnica kućnih ljubimaca (član 27),
- e) pravilnik o uslovima koje moraju da ispunjavaju organizacije koje se bave vršenjem eksperimenata na životnjama (član 33),
- ž) pravilnik o zaštiti laboratorijskih životinja (član 38),
- z) uputstvo o formiranju i uslovima koje moraju ispunjavati prihvatilišta za životinje (član 30) i
- i) uputstvo o formiranju i uslovima koje moraju ispunjavati higijeničarske službe (član 31).

Član 47.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavlјivanja u „Službenom glasniku Republike Srpske“.

Broj: 01-1746/08

Datum: 05. novembar 2008. godine

PREDSJEDNIK
NARODNE SKUPŠTINE

Mr Igor Radojičić

